

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 58.082.125
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

про присудження ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 – Управління та адміністрування
на підставі прилюдного захисту дисертації
«Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства»
за спеціальністю 073 – Менеджмент
10 серпня 2026 року

Здобувач ступеня доктора філософії Івашків Ярослав Корнелійович, 1989 року народження, громадянин України. Освіта вища: закінчив у 2013 році Тернопільський національний економічний університет за спеціальністю «Право» і отримав ступінь бакалавра, у 2017 році магістратуру Тернопільського національного університету за спеціальністю «Управління фінансово-економічною безпекою» та отримав ступінь магістра. У 2022 р. вступив до аспірантури Західноукраїнського національного університету та успішно виконав освітньо-наукову програму за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора № 403 від 17.06.2026 року на підставі рішення Вченої ради Західноукраїнського національного університету (протокол № 10 від 29.06.2026 року) у складі:

голови разової спеціалізованої вченої ради:

Василя Брича, доктора економічних наук, професора, в.о. директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури Західноукраїнського національного університету Міністерства освіти і науки України;

рецензентів:

Олени Борисяк, доктора економічних наук, заступника директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури Західноукраїнського національного університету Міністерства освіти і науки України;

Романа Волошина, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету Міністерства освіти і науки України;

офіційних опонентів:

Ореста Колешука, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка» Міністерства освіти і науки України;

Юлії Огренич, доктора економічних наук, професора, професора кафедри професор кафедри економічної фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку Запорізького національного університету Міністерства освіти і науки України;

на засіданні 10 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Івашківу Ярославу Корнелійовичу з галузі знань 07 – Управління та адміністрування за спеціальністю 073 – Менеджмент на підставі публічного захисту дисертації «Управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства».

Дисертацію виконано у Західноукраїнському національному економічному університеті.

Науковий керівник Ольга Собко, д. е. н., професор, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету Міністерства освіти і науки України.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису з дотриманням вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі розробки та пропозиції, викладені в дисертації, зроблені автором особисто. З метою забезпечення

достовірності та обґрунтованості одержаних результатів дисертаційної роботи було застосовано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних підходів та розробленні науково-практичних рекомендацій щодо управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства. У межах проведеного дослідження здобувачем особисто отримані такі найбільш значущі наукові здобутки:

удосконалено:

- концептуальну модель управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємства, дія якої направлена на підвищення інноваційності та ефективності діяльності підприємства за рахунок генерування доданої вартості; охоплює принципи та критерії сталого підприємництва; вимоги системи ощадливого виробництва; напрями розбудови інноваційних підприємницьких екосистем на основі розвитку екосистеми стартапів та механізму міжсуб'єктної взаємодії в системі «бізнес-інноваційний парк»; побудовану прогностичну лагову модель інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу.

- інструментарій оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в контексті характеристики інноваційності, який, на відміну від існуючих, охоплює систематизовані в межах фінансово-економічного, кадрового, технічного та інноваційного модулів критерії, індикатори та показники, методи їхнього розрахунку, що доповнює методичні підходи оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства;

- засади формування архітектури механізму управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства, який, на відміну від існуючих, побудований на принципі дуалістичності інноваційних процесів через генерування доданої вартості та врахування деструктивних ефектів перерозподілу ресурсів, руйнування застарілих структур і зниження організаційних ризиків, що дало змогу, підвищити ефективність управлінських рішень;

- підхід до моделювання інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу, який, на відміну від традиційних, базується на основі побудови прогностичних моделей інноваційної активності підприємства, що дало змогу обґрунтувати напрями удосконалення управління розвитком бізнесу на основі визначення факторної залежності і виявлення значущих показників, які в найбільшій мірі впливають на динаміку доданої вартості;

набули подальшого розвитку:

- понятійний апарат через уточнення дефініцій: «розвиток бізнесу» як перманентних інноваційних змін з метою формування позитивних економічних, екологічних та соціальних ефектів підприємницької діяльності; «управління розвитком бізнесу» як систематизованих просторово-часових процесів, спрямованих на нарощення масштабності виробництва та реалізації інноваційної продукції, що забезпечує генерування високої доданої вартості, збільшення прибутку/прибутковості та підвищення інноваційного рівня підприємства; «інноваційного імперативу розвитку підприємств» як домінуючої концепції в умовах трансформацій підприємницьких екосистем, що пояснює інноваційність та систематизує чинники забезпечення економічного зростання на мікрорівні. Це дозволило розширити термінологічне поле в теорії управління в контексті посилення інноваційного імперативу в управлінні розвитком бізнесу за сутністю, змістом і результатом;

- науково-методичні положення щодо розширення меж аналітичного застосування класифікаційного методу, які, на відміну від існуючих, враховують градацію рівня інноваційної активності підприємства та забезпечують імплементацію вимог стандартів ЄС, що дало змогу розробити шкалу для встановлення рівня інноваційності підприємства та удосконалити методіку оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в процесі посилення інноваційної активності підприємства;

- обґрунтування векторів розбудови інноваційних підприємницьких екосистем на основі співпраці з інноваційними парковими структурами, які, на відміну від існуючих, базуються на модернізації організаційних структур управління підприємством, механізмі міжсуб'єктної взаємодії з інноваційними, науковими та індустріальними парками, що дало змогу функціонально покращити управління розвитком бізнесу на засадах інноваційної активності підприємства;

- доповнення напрямів покращення управління розвитком бізнесу на основі впровадження інновацій системи ощадливого виробництва, які на відміну від традиційних, охоплюють поєднання підходів ергономіки, методики 5S та побудову ланцюга цінностей згідно з вимогами НАССР, що дало змогу розширити можливості для запровадження сталих іновацій та поживавити інноваційну активність підприємства.

Зміст дисертаційної роботи відповідає темі дослідження та спеціальності 073 – Менеджмент.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони доведені до рівня конкретних методичних і практичних рекомендацій і використовуються в роботі Тернопільської міської ради, КНП «Місто інновацій», ПрАТ «Тернопіль молокозавод», ТОВ «Інгредієнтс», ТОВ «Радивилівмолоко». Основні наукові положення, висновки та рекомендації, отримані в дисертації, доведені до конкретних розробок і прикладних рекомендацій, що впроваджені в практичну діяльність. Зокрема, напрацювання автора щодо покращення міжсекторної співпраці з метою підвищення інноваційної активності підприємств та науково-методичних положень щодо розширення меж аналітичного застосування класифікаційного методу через використання шкали для встановлення рівня інноваційності підприємства використані Тернопільською міською радою при формуванні «Стратегії розвитку міста» (довідка № 97/03 від 12.05.2026 р.); пропозиції щодо запровадження механізму міжсуб'єктної взаємодії з метою посилення інноваційної активності підприємств, розбудови співпраці задля розробки спільних інноваційних проєктів, комерціалізації результатів інноваційної діяльності, а також розвитку інтелектуальної власності впроваджено в роботі КНП «Місто інновацій» (довідка № 131/08 від 18.05.2026 р.); пропозиції розбудови інноваційної підприємницької екосистеми на основі концептуальної моделі управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності, модернізації організаційної структури управління товариством, впровадження інструментарію оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності та підходу до моделювання інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу, побудованого на основі прогнозних моделей інноваційної активності товариства застосовані в роботі ПрАТ «Тернопільський молокозавод» (довідка № 151 від 11.05.2026 р.); результати факторного аналізу для моделювання впливу інноваційної активності підприємства на ефективність управління розвитком бізнесу та впроваджено інструментарій оцінювання ефективності управління розвитком бізнесу в контексті інноваційності використані в роботі ТОВ «Інгредієнтс» (довідка № 93/04 від 20.05.2026 р.); основні положення концептуальної моделі управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності, напрями покращення управління розвитком бізнесу на основі впровадження інновацій системи ощадливого виробництва та використало підхід до моделювання інноваційних резервів підвищення ефективності управління розвитком бізнесу, побудований на основі прогнозних моделей інноваційної активності товариства застосовано ТОВ «Радивилівмолоко» (довідка № 103/01 від 19.05.2026 р.).

Наукова апробація значення отриманих результатів забезпечена тим, що основні положення та результати дисертаційної роботи впроваджені у навчальний процес Західноукраїнського національного університету при поглибленні змістовного наповнення програм та викладанні дисциплін «Підприємництво», «Екопідприємництво», «Інноваційна діяльність в бізнесі», «Ринкова інфраструктура», «Управління інноваційними проєктами» (довідка № 126-26/1185 від 15.05.2026 р.).

Дисертаційна робота є складовою частиною науково-дослідної роботи Західноукраїнського національного університету за такими темами: «Управління конкурентоспроможністю в підприємстві» (державний реєстраційний номер 0123U103460) в дослідженні проблематики міжсуб'єктної співпраці в сфері інноваційної діяльності; «Підвищення конкурентоспроможності підприємства: цифровізація та інноваційні зміни» (державний реєстраційний номер 0123U104123) в межах напрямів підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі посилення інноваційності підприємств; «Інноваційне підприємництво та забезпечення гармонійного розвитку економіки України» (державний реєстраційний номер 0122U000925), в межах якої запропоновано методичний базис управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності та доповнено методичні підходи в оцінюванні ефективності управління розвитком бізнесу в контексті посилення інноваційної активності підприємства.

Дисертація у частині структури, змісту, загального обсягу та кількості наукових публікацій, що висувається до здобуття ступеня доктора філософії, відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та є результатом науково-дослідної роботи, що характеризується належним науково-методичним рівнем її виконання. Під час рецензування не виявлено ознак академічного плагіату та інших порушень, що могли б поставити під сумнів самостійний характер виконаного дослідження та дотримання норм академічної доброчесності.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст дисертації викладено на 229 сторінках. Дисертація містить 20 таблиць та 24 рисунки. Список використаних джерел становить 249 найменувань. Додатки розміщені на 81 сторінці.

Здобувач має 13 наукових публікацій за темою дослідження (4 у співавторстві), з них: 6 наукових публікацій, які відображають основні наукові результати, в тому числі 1 стаття у наукових періодичних виданнях, які індексуються у базах даних «Scopus» (у виданні з квартилем Q4), 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави; 7 наукових публікацій, що додатково відображають наукові результати дисертації. Загальний обсяг опублікованих праць становить 5,4 друк. арк., особисто автору належить 3,4 друк. арк., серед них: наукових праць, в яких висвітлені основні результати наукових досліджень за темою дисертації, – 2,25 друк. арк.; наукових праць, що додатково відображають наукові результати дисертації, – 1,15 друк. арк.

Зокрема:

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав та у виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз:

1. Krysovaty I., Rozumnyi O., Ivashkiv Y., Aliiev E., Furyk Y. Innovation Park and Its Role in Stimulating Economic Growth. *African journal of applied research*. 2024. Vol. 10, No.(1). pp. 442–453. DOI: <https://doi.org/10.26437/ajar.v10i1.714> URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85201562100&origin=recordpage> (індексується в наукометричній базі Scopus (Q4); (1,4 д.а./0,2 д.а.; внесок автора: проаналізовано вплив інноваційних парків та інноваційний розвиток підприємств та економічне зростання).

2. Sobko O., Krysovaty I., Kosenko A., Shersheniuk O., Ivashkiv Y., Vovk V. Marketing Toolkit for Facilitating Innovative Development in Business. *Review of Economics and Finance*. 2024. Vol. 22. pp. 69–76. DOI: <https://doi.org/10.55365/1923.x2024.22.8> URL: <https://refpress.org/ref-vol22-a8/> URL: https://refpress.org/wp-content/uploads/2024/11/Paper-8_REF.pdf (1,4 д.а./0,2 д.а.; внесок автора: обґрунтовано розвиток інноваційних бізнес моделей в умовах цифрової економіки).

Статті у наукових фахових виданнях:

3. Івашків Я., Собко Я. Інноваційний імператив розвитку українських підприємств. *Вісник економіки*. 2025. № 4. С. 190–198. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2025.04.190> URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/htne>

u/article/view/1873/1955 (0,5 д.а./0,25 д.а.; внесок автора: уточнено поняття «інноваційного імперативу розвитку підприємств»).

4. Івашків Я. Аналіз інноваційної активності підприємств в контексті управління розвитком бізнесу. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 4. С. 295–303. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.04.295> URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/6515/6565657793> (0,5 д.а.).

5. Івашків Я. Інноваційні засади управління розвитком бізнесу в контексті Lean-Sustainability та реалізації соціальної складової сталого розвитку. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 10. № 4. С. 392–397. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-4-79> URL: <https://ujae.org.ua/en/innovative-principles-of-business-development-management-in-the-context-of-lean-sustainability-and-implementation-of-the-social-component-of-sustainable-development/> (0,6 д.а.).

6. Івашків Я. Підвищення інноваційної активності підприємств на основі співпраці з інноваційними парками. *Інноваційна економіка*. 2026. №1. С. 90–92. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2026.1.16> URL: <https://inneco.org/index.php/inneco/en/article/view/1747/1930> (0,5 д.а.).

Публікації апробаційного характеру:

7. Івашків Я. Посилення інноваційної активності підприємства як чинник розвитку бізнесу в умовах післявоєнної відбудови України. *Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів*: матеріали III Міжнародної наук.–практ. конференції. (25–27 травня 2023 р. м. Тернопіль). Тернопіль, 2023. С. 241–243. (0,15 д.а.).

8. Івашків Я.К., Свистун В.І. Забезпечення інноваційного розвитку бізнесу на основі екологічного підприємництва. *Економіка, облік, фінанси та право: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. (26 березня 2024 року). Орхус, Данія, 2024. С. 19–21. (0,2 д.а./0,15 д.а.; внесок автора: обґрунтовано напрями інноваційного розвитку бізнесу в контексті екологічного підприємництва).

9. Івашків Я. Інноваційна політика підприємства як складова підвищення його конкурентоспроможності. *Нові напрями розвитку науки і техніки в умовах глобальної кризи*: матеріали CXL Міжнародної науково-практичної інтернет конференції. (29 березня 2024 р., м. Ужгород). Ужгород, 2024. С. 49–52. (0,25 д.а.).

10. Івашків Я. Забезпечення інноваційності українських підприємств в умовах війни. *Обліково-аналітичне та організаційно-економічне забезпечення розвитку регіону*: матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції. (25 квітня 2024 р.). Київ: Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2024. С. 208–209. (0,15 д.а.).

11. Івашків Я. Перспективи покращення управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності. *Сучасні трансформації економіки, управління та права в умовах глобальних викликів*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. (Кропивницький, 27 січня 2026 р.). Кропивницький: ЦФЕНД, 2026. 107 с. С. 69–70. (0,15 д.а.).

12. Івашків Я. Посилення інноваційної активності українських підприємств в умовах війни. *Innovative Research in Science and Economy*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. (Брюссель, Бельгія, 28–30 січня, 2026 р.). С. 187–189. (0,15 д.а.).

13. Івашків Я. Методичні підходи в оцінюванні впливу інноваційної активності підприємства на розвиток бізнесу. *Сучасні тенденції розвитку економіки: глобалізація та регіоналізація*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. (м. Одеса, 6 лютого 2026 р.). Львів–Торунь: Liha-Pres, 2026. 226 с. С. 128–129. (0,15 д.а.).

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Брич Василь Ярославович, доктор економічних наук, професор, в.о. директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури

Західноукраїнського національного університету Міністерства освіти і науки України. Зауважень немає.

Борисяк Олена Володимирівна, доктор економічних наук, заступник директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури Західноукраїнського національного університету Міністерства освіти і науки України. Зауваження:

1) Виходячи із сучасних викликів розвитку бізнесу, у Розділі 1 доцільно було б конкретизувати сутність поняття «інноваційна активність», його еволюцію у розрізі таких сучасних безпекових викликів як військових, екологічних, цифрових та продовольчих.

2) У роботі запропоновано заходи для покращення управління розвитком бізнесу на основі впровадження інновацій системи ощадливого виробництва. При формуванні таких заходів доцільно було б також врахувати вплив закономірностей функціонування вуглецевих ринків на впровадження інновацій системи ощадливого виробництва.

Волошин Роман Володимирович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету Міністерства освіти і науки України. Зауваження:

1) Автор вдало інтегрує концепцію Індустрії 5.0 у сучасний управлінський дискурс. Разом із тим, у межах концептуальної моделі (розділ 1, підрозділи 1.2) механізми взаємодії між елементами системи та «дуалістичність» інноваційних процесів потребують більш детального висвітлення. Доцільно було б конкретизувати алгоритми мінімізації деструктивних наслідків «творчого руйнування», щоб підприємство могло чітко балансувати між інноваційним оновленням та збереженням операційної стійкості.

Колешук Орест Ярославович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка» Міністерства освіти і науки України. Зауваження:

1) Подальшого уточнення заслуговують межі застосування запропонованого методичного інструментарію. Емпіричне оцінювання, факторне моделювання та прогнозні розрахунки виконано на матеріалах чотирьох молокопереробних підприємств (с. 99–123; 156–172). Така вибірка забезпечує галузеву однорідність і зіставність отриманих результатів. Розширення апробаційної бази за рахунок підприємств інших видів економічної діяльності дало б змогу повніше оцінити універсальність авторських підходів та визначити особливості їх адаптації до різних технологічних і ринкових умов.

2) Методичну обґрунтованість прогнозування показників інноваційної активності посилило б ширше врахування структурних змін у часових рядах. У підрозділі 2.1 прогнозування показників на 2025–2026 рр. здійснено за допомогою поліноміальних моделей, побудованих на даних за 2015–2024 рр. (с. 84–98). Досліджуваний період охоплює пандемію, початок повномасштабної війни та істотні зміни умов функціонування підприємств. Представлення альтернативних сценаріїв або інтервалів прогнозних значень дало б змогу повніше відобразити невизначеність і підвищити обережність інтерпретації очікуваних тенденцій.

Огренич Юлія Олександрівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри професор кафедри економічної фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку Запорізького національного університету Міністерства освіти і науки України. Зауваження:

1) У другому розділі здобувачем проведена оцінка ефективності управління розвитком бізнесу на засадах інноваційності на підставі розрахунку фінансово-економічної, технічної, кадрової, інноваційної складових на підприємствах (с. 101–107). Проте, з нашої точки зору, доцільно було б доповнити здійснений аналіз прогнозними розрахунками щодо впливу наведених складових на стан ефективності управління розвитком бізнесу з метою передбачення тенденцій на майбутнє.

2) Автором ґрунтовно викладені отримані результати щодо розрахунку норми часу за допомогою методики «MOST» до та після впроваджених інноваційних змін на виробничих

дільницях підприємства (с. 154–155). Проте, на нашу думку, доцільно було б розширити коло досліджуваних підприємств задля забезпечення репрезентативності вибірки, що дозволило б підвищити практичну значущість сформованих пропозицій.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

«Утримались» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Івашківу Ярославу Корнелійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 07 – Управління та адміністрування за спеціальністю 073 – Менеджмент.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Василь БРИЧ